

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL MOLĖTŲ RAJONO APYLINKĖS TEISME ATLIKTO RIBOTOS APIMTIES FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2009 m. vasario 27 d. Nr. FA-P-34-9-8
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento
direktoriaus pavaduotojos Ritos Švedienės
2009-01-21 pavedimą Nr. P-34-9

Auditą atliko vyresnysis valstybinis auditorius
Kęstutis Tamulevičius

Auditas pradėtas   2009-01-21
Auditas baigtas   2009-02-27

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	5
1. Dėl teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumo	5
1.1. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo	5
1.2. Dėl papildomų mokamų kasmetinių atostogų suteikimo teisėjams	6
1.3. Dėl vienkartinių priemokų skyrimo teisėjams	7
1.4. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo	8
1.5. Dėl teisėjų darbo užmokesčio skaičiavimo klaidų	9
2. Dėl valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo	10
2.1. Dėl valstybės tarnautojų pareiginės algos, priedų ir priemokų	10
2.2. Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo valstybės tarnautojams	10
2.3. Dėl poilsio laiko suteikimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis	11
3. Dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo	11
3.1. Dėl tarnybinių koeficientų nustatymo, priedų ir priemokų skyrimo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis	12
3.2. Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis	12
4. Rekomendacijos teismui	13

IŽANGA

Lietuvos Respublikos Seimas 2009 m. sausio 20 d. nutarimu Nr. XI-155 „Dėl pavidimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ pavedė Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo užmokesčiui skirtų lėšų (darbo užmokesčio fondo) valstybinį auditą Lietuvos Respublikos bendrosios kompetencijos ir administraciniuose teismuose.

Ribotos apimties valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą vadovaujantis valstybės kontrolieriaus įsakymu¹ patvirtinta 2009 metų valstybinio audito programa ir Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotojo pavedimu² atliko vyresnysis valstybinis auditorius Kęstutis Tamulevičius.

Audito tikslas – įvertinti 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo užmokesčiui skirtų lėšų naudojimo teisėtumą.

Audituotas subjektas – Molėtų rajono apylinkės teismas (toliau – teismas), adresas: Vilniaus g. 41, 33101 Molėtai. Identifikavimo kodas – 191446650.

Audituojamu laikotarpiu teismui vadovavo l.e.p teismo pirmininkė Rima Žiautienė, finansininke dirbo Laima Kulikauskienė.

Šioje audito ataskaitoje pateikiame tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, kurie bus susisteminti ir rekomendacijos dėl jų (išskyrus dalykus, kurie taikomi tik šiam teismui) bus pateiktos valstybinio finansinio (teisėtumo) audito, atlikto Lietuvos Respublikos bendrosios kompetencijos ir administraciniuose teismuose, rezultatų apibendrinimo ataskaitoje.

Šio ribotos apimties valstybinio finansinio (teisėtumo) audito metu apsiribojome teismo 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo užmokesčiui panaudotų valstybės biudžeto lėšų teisėtumo vertinimu. Nevertinome teismo 2008 metų finansinėje atskaitomybėje ir kitose ataskaitose pateiktų duomenų, neatlikome audito procedūrų jų tikrumui ir teisingumui įvertinti, nes tai nėra šio audito tikslas, todėl nuomonės apie tai nepareiškiamo ir valstybinio audito išvados nepateikiame.

¹ Valstybės kontrolieriaus 2009 m. sausio 21 d. įsakymas Nr. V-12 „Dėl valstybės kontrolieriaus 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. V-8 patvirtintos 2009 metų valstybinio audito programos papildymo“, 1 p.

² Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotojo 2009 m. sausio 21 d. pavedimas Nr. P-34-9.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinamas teismo 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto lėšų naudojimo teisėtumas.

Teismui 2008 metams įstatymu³ buvo skirta 942,0 tūkst. Lt (iš jų – 610,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) valstybės biudžeto asignavimų programoms vykdyti, o Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu⁴ – 1,3 tūkst. Lt (iš jų – 1 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) minimaliajai mėnesinei algai padidinti.

Teisėjų taryba, vadovaudamasi 2007 m. gruodžio 14 d. Teisėjų tarybos nutarimu Nr. 13P-209, kuriuo buvo patvirtinti Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto asignavimai teismams, 2008 m. sausio 15 d. raštu Nr. 36P-6-(7.1.10) nurodė, kad teismui 2008 metų valstybės biudžeto asignavimų sumoje numatyta 33 tūkst. Lt (iš jų 25,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir 8 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms) tikslinių dalinių asignavimų rengiamam Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymui įgyvendinti ir jų negalima naudoti iki įsigalios šis įstatymas.

Teismas 2008 metais vykdė programą „Bylų nagrinėjimas“ (kodas 1.2). Šiai programai įgyvendinti teismas iš valstybės biudžeto 2008 metais gavo ir panaudojo 939,6 tūkst. Lt asignavimų iš jų: 608,2 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir 189,6 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms skirtų valstybės biudžeto asignavimų.

Teismas 2008 metais faktiškai Teisėjų atlyginimų įstatymo⁵ nuostatomis įgyvendinti (teisėjų atlyginimui padidinti ir vienkartinėms priemokoms) panaudojo 41,9 tūkst. Lt (iš jų 32 tūkst. Lt darbo užmokesčiui (įskaitant vienkartinės priemokas) ir 9,9 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms) valstybės biudžeto asignavimų, arba 8,9 tūkst. Lt daugiau nei buvo numatyta minėtame Teisėjų tarybos rašte.

Teismo kreditinis įsiskolinimas už prekes ir paslaugas 2008 m. gruodžio 31 d. buvo 10,8 tūkst. Lt, debetinis – 0,5 tūkst. Lt.

Valstybinis auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais⁶.

Atlikę teismui skirtų valstybės biudžeto asignavimų darbo užmokesčiui vidaus kontrolės aplinkos tyrimą, audito įrodymus darbo užmokesčio panaudojimo teisėtumo vertinimui surinkome atlikę tik savarankiškas audito procedūras teisėjų, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčio srityse.

³ Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo 2007 m. gruodžio 6 d. įstatymo Nr. X-1353 3 priedėlis.

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-02-06 nutarimas Nr. 90.

⁵ Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas, 2008-11-06 Nr. X-1771.

⁶ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 (su vėlesniais pakeitimais).

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumo

Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu⁷ teisme nustatytas teisėjų skaičius – 3. Teisme 2008 gruodžio 31 d. buvo užimtos visos 3 teisėjų pareigybės.

Teismas 2008 metais panaudojo 270,7 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų teisėjų darbo užmokesčiui ir 83,9 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms, iš jų:

- 208,6 tūkst. Lt nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. apskaičiuotam teisėjų darbo užmokesčiui ir 64,6 tūkst. Lt nuo jo apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms (iki Teisėjų atlyginimų įstatymo įsigaliojimo⁸).

- 62,1 tūkst. Lt nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. apskaičiuotam teisėjų darbo užmokesčiui ir 19,2 tūkst. Lt nuo jo apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms, (iš šių sumų – 22,1 tūkst. Lt teisėjų vienkartinėms priemokoms ir 6,8 tūkst. Lt nuo jų apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms).

1.1. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo

Vertindami teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą, nustatėme, kad *nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d.* teisėjų darbo užmokestį teismas skaičiavo atsižvelgdamas į teisėjų darbo užmokesčio apskaičiavimą aiškinančius teismų tarybos nutarimus⁹, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės¹⁰ nutarimais, kurie reglamentuoja teisėjų tarnybinių atlyginimų koeficientus, tarnybinių atlyginimų priedų už išstarnautą laiką kintamus dydžius.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Teismų įstatymo¹¹ nuostatas teisėjų darbo užmokestis (nuo 2008-11-15 teisėjų atlyginimas) nustatomas įstatymu. Teisėjų darbo apmokėjimas iki 2008 m. lapkričio 14 d. buvo reglamentuojamas Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo

⁷ Lietuvos Respublikos Prezidento 2004-11-10 d. dekretas Nr.129 (su vėlesniais pakeitimais).

⁸ Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų 2008-11-06 įstatymas Nr. X-1771 (įsigaliojo nuo 2008 m. lapkričio 15 d.).

⁹ Teismų tarybos 2003-03-07 nutarimas Nr. 84; 2003-06-06 d. nutarimas Nr. 113; 2004-04-02 nutarimas Nr. 207.

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-06-24 nutarimas Nr. 666 „Dėl Lietuvos Respublikos teismų teisėjų, prokuratūros sistemos ir Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento pareigūnų bei kitų darbuotojų darbo apmokėjimo“ ir 1999 m. gruodžio 28 d. nutarimas Nr. 1494 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio 30 d. nutarimo Nr. 689 „Dėl teisėtvarkos, teisės saugos ir kontrolės institucijų vadovaujančiųjų pareigūnų ir valdininkų darbo apmokėjimo“ dalinio pakeitimo“.

¹¹ Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 96 str. 1 dalis.

apmokėjimo įstatymu, o nuo 2008 m. lapkričio 15 d. – Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymu.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2001 m. liepos 12 d. nutarimo konstatuojamosios II dalies 1 punkte nurodė, kad pirmiau minėtais Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais¹² nustatytas teisinis reguliavimas nebegalioja nuo Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo įsigaliojimo. Taip pat Konstitucinis Teismas šiame nutarime konstatavo, kad Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatos dėl teisėjų darbo užmokesčio mažinimo prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsniui, 109 straipsniui, 114 straipsnio 1 daliai ir Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintam teisinės valstybės principui, todėl teisėjų darbo užmokesčio apskaičiavimui netaikomos.

Nuo šio Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimo paskelbimo dienos minėtos Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatos iki 2008 m. lapkričio 14 d. nebuvo nei pakeistos, nei pripažintos netekusiomis galios.

Lietuvos Respublikos Seimas, siekdamas sutvarkyti teisėjų darbo apmokėjimo reglamentavimą, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimus,¹³ 2008 m. lapkričio 6 d. priėmė Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo pavadinimo, 1, 2, 3, 4, 5, 7 straipsnių ir įstatymo priedėlio pakeitimo įstatymą ir Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymą, kuriais teisėjų darbo apmokėjimo nuostatos nuo 2008 m. lapkričio 15 d. buvo perkeltos į Teisėjų atlyginimų įstatymą.

Kadangi iki 2008 m. lapkričio 14 d. teisėjų darbo užmokesčio dydžio nustatymas nebuvo aiškiai reglamentuotas teisės aktais, negalėjome įvertinti nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. teisėjų darbo užmokesčiui - 208,6 tūkst. Lt ir socialinio draudimo įmokoms - 64,6 tūkst. Lt teismo panaudotų valstybės biudžeto asignavimų teisėtumo.

1.2. Dėl papildomų mokamų kasmetinių atostogų suteikimo teisėjams

Teismų įstatyme¹⁴ iki 2008 m. rugpjūčio 31 d. galiojo nuostata, kad teisėjams už pareigų vykdymą po darbo valandų, poilsio ir švenčių dienomis atlikti teisėjo funkcijas, nurodytas Baudžiamojo proceso kodekse, Civilinio proceso kodekse bei kituose įstatymuose, vykdymą gali būti kompensuojama suteikiant iki 14 kalendorinių dienų papildomų mokamų kasmetinių atostogų. Šių

¹² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-06-24 nutarimas Nr. 666 „Dėl Lietuvos Respublikos teismų teisėjų, prokuratūros sistemos ir Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento pareigūnų bei kitų darbuotojų darbo apmokėjimo“; 1999-12-28 nutarimas Nr. 1494 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio 30 d. nutarimo Nr. 689 „Dėl teisėtvarkos, teisės saugos ir kontrolės institucijų vadovaujančiųjų pareigūnų ir valdininkų darbo apmokėjimo“ dalinio pakeitimo“.

¹³ Įstatymų projektų reg. Nr. XP-3117-XP-3120 aiškinamasis raštas, http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=320851

¹⁴ Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 98 str. 2 d.

atostogų suteikimo tvarką nustato Vyriausybė. Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu¹⁵ patvirtino Papildomų mokamų kasmetinių atostogų teisėjams suteikimo tvarką.

Audito metu buvo nustatyta, kad teisme teisėjams buvo suteiktos papildomos mokamos kasmetinės atostogos už 2008 m. budėjimus ir darbą poilsio ir švenčių dienomis. Teisėjų budėjimas namuose buvo numatytas budėjimo grafikuose, tačiau darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose nei budėjimas, nei kitas poilsio ir švenčių dienomis vykdytų pareigų laikas nežymimas. Taip buvo nesilaikoma Papildomų mokamų kasmetinių atostogų teisėjams suteikimo tvarkos 6 punkto nuostatų. Pagal šios tvarkos 7 punktą už pareigų vykdymą po darbo valandų papildomų atostogų trukmė skaičiuojama tokiu santykiu: 8 viršvalandžiai atitinka vieną papildomų atostogų dieną. Už pareigų vykdymą poilsio ir švenčių dienomis gali būti suteikiamos tokios pat trukmės papildomos atostogos.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, negalėjome įvertinti teisėjams suteiktų papildomų atostogų už budėjimus ir darbą poilsio bei švenčių dienomis ir už jas priskaitytų ir išmokėtų 8,9 tūkst. Lt darbo užmokesčio lėšų teisėtumo.

1.3. Dėl vienkartinių priemokų skyrimo teisėjams

Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnyje nustatyta, kad bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų teisėjams metų pabaigoje už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis atliekant teisėjo funkcijas, nurodytas Baudžiamojo proceso kodekse, Civilinio proceso kodekse bei kituose įstatymuose, išmokama ne didesnė kaip pareiginės algos dydžio vienkartinė priemoka. Šiame straipsnyje nurodytų priemokų dydžių nustatymo ir išmokėjimo sąlygas ir tvarką pavesta nustatyti Teisėjų tarybai. Pagal Teisėjų tarybos nutarimu¹⁶ patvirtinto Vienkartinės priemokos teisėjams nustatymo ir išmokėjimo sąlygų bei tvarkos aprašo 2008 metams 5 punktą nuostatas, vienkartinė priemoka teisėjams išmokama, jei teisėjai dėl darbo krūvio teisme dirba po darbo valandų, poilsio ar švenčių dienomis, jei dėl procesinių veiksmų atlikimo teisėjai dirba poilsio ir švenčių dienomis pagal teismo administracijos nustatytą grafiką, jei po darbo valandų, poilsio ar švenčių dienomis dalyvauja teismų savivaldos institucijų darbe ar atlieka šių institucijų pavestas užduotis, taip pat vykdant teismų administracinės veiklos priežiūros funkcijas bei tais atvejais, kai kalendoriniais metais teisme dirbo mažiau teisėjų, nei nustatyta teisėjų etatų sąrašė.

Teismo pirmininkas, vadovaudamasis Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 str., 2008 m. gruodžio 8 d. įsakymu Nr. P-23 teisėjams skyrė pareiginės algos dydžio vienkartinę priemoką. Šiame įsakyme nebuvo nurodyta, už kokį konkretų po darbo valandų, poilsio ir švenčių dienomis atliekamą darbą, nurodytą Vienkartinės priemokos teisėjams nustatymo ir išmokėjimo sąlygų bei tvarkos aprašo 2008

¹⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimas Nr. 828 „Dėl papildomų mokamų kasmetinių atostogų teisėjams suteikimo tvarkos patvirtinimo“.

¹⁶ Teisėjų tarybos 2008-12-05 nutarimas Nr. 13P-211-(7.1.2).

metams 5 punkte, teisėjams skiriamos vienkartinės priemokos. Šioms priemokoms teisme panaudota 22 105 Lt, o nuo jų apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms – 6 848,1 Lt valstybės biudžeto asignavimų.

Teismo pirmininko paaiškinimu, šios priemokos buvo skirtos už teisėjų budėjimus ir dėl darbo krūvio dirbtą viršvalandinį darbą.

Auditorių nuomone, atsižvelgiant į Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnio ir Vienkartinės priemokos teisėjams nustatymo ir išmokėjimo sąlygų bei tvarkos aprašo 2008 metams 5 punkto nuostatas, vienkartinių priemokų skyrimo teisėtumui pagrįsti, įsakymuose turėtų būti nurodoma už kokias vykdytas teisėjų funkcijas yra skiriamos šios priemokos.

Kaip buvo minėta, teisėjų budėjimas namuose buvo numatytas budėjimo grafikuose, tačiau darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose nei budėjimas, nei kitas poilsio ir švenčių dienomis vykdytų pareigų laikas nežymimas.

Atkreiptinas dėmesys, kad teisėjų viršvalandinio darbo, darbo poilsio ir švenčių dienomis apskaita, kai pagal Teismų įstatymą¹⁷ iki 2008 m. rugpjūčio 31 d. teisėjams buvo numatytos papildomos mokamos kasmetinės atostogos, buvo reglamentuota Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu¹⁸ patvirtintoje Papildomų mokamų kasmetinių atostogų teisėjams suteikimo tvarkoje. Lietuvos Respublikos darbo kodekso 147 str. 1 d. nustatyta, kad kiekvieno darbuotojo darbo ir poilsio laiko paskirstymas (kaita) per parą, savaitę ar apskaitinį laikotarpį, taip pat kasdieninio darbo (pamainos) pradžia ir pabaiga nustatoma pagal įmonės, įstaigos, organizacijos darbo tvarkos taisykles. Šio straipsnio 6 d. nustatyta, kad darbuotojų dirbtas darbo laikas žymimas Vyriausybės patvirtintos pavyzdinės formos darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose.

Teismas turėtų sukurti šio darbo laiko apskaitos sistemą, kuri užtikrintų tikslią kiekvieno teisėjo dirbtų viršvalandžių, darbo laiko poilsio ir švenčių dienomis apskaitą.

1.4. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo

Kaip minėta, 2008 m. lapkričio 15 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas, kuris nustatė teisėjų atlyginimų dydžius ir jų skaičiavimo tvarką. Pagal šį įstatymą bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų teisėjų atlyginimas susideda iš pareiginės algos ir priedo už ištarnautus Lietuvos valstybei metus. Šiame įstatyme yra nustatyta, kad teisėjams metų

¹⁷ Lietuvos Respublikos teismų įstatymas (2002 m. sausio 24 d. įstatymo Nr. IX-732 redakcija), 98 str. 2 d.

¹⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimas Nr. 828.

pabaigoje už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis, atliekant įstatymuose numatytas teisėjo funkcijas, Teisėjų tarybos nustatyta tvarka išmokama ne didesnė kaip pareiginės algos dydžio vienkartinė priemoka. Išskyrus ataskaitos 1.3 punkte nurodytus pastebėjimus dėl vienkartinių priemonių skyrimo ir 1.5 punkte nurodytas darbo užmokesčio apskaičiavimo klaidas, reikšmingų klaidų, neatitikimų ir pažeidimų, apskaičiuojant ir išmokant teisėjų atlyginimą, nenustatyta.

1.5. Dėl teisėjų darbo užmokesčio skaičiavimo klaidų

1.5.1. Teismo pirmininkui 2008 m. birželio mėn. darbo užmokestis už kasmetines atostogas buvo apskaičiuotas nesilaikant Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu¹⁹ patvirtinto Darbuotojo ir valstybės tarnautojo vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo nuostatų.

Dėl šios priežasties teismo pirmininkui buvo apskaičiuotas ir išmokėtas 808,56 Lt didesnis darbo užmokestis.

1.5.2. Teismo pirmininko 2008-01-02 įsakymu Nr. V-1²⁰ teismo pirmininkui buvo paskirtas 15 proc. priedas už ištarnautus Lietuvos valstybei metus, tačiau skaičiuojant darbo užmokestį už 2008 m. gruodžio mėnesį apskaičiuotas ne 15 proc., o 18 proc. priedas.

Todėl teismo pirmininkui buvo apskaičiuotas 245,25 Lt didesnis darbo užmokestis.

1.5.3. Skaičiuojant 2008 m. lapkričio mėn. darbo užmokestį, vieno teisėjo priedas už ištarnautus Lietuvos valstybei metus buvo apskaičiuotas už visas šio mėnesio darbo dienas, o ne už 10 darbo dienų (nuo 2008 m. lapkričio 15 d. įsigaliojus Teisėjų atlyginimų įstatymui, teisėjų darbo užmokestis turėjo būti skaičiuojamas nuo įstatymo įsigaliojimo datos).

Todėl teisėjui buvo apskaičiuotas 593,43 Lt didesnis darbo užmokestis.

Teisme teismo pirmininkui ir teisėjui buvo neteisingai apskaičiuoti priedai už ištarnautus Lietuvos valstybei metus ir teismo pirmininkui neteisingai apskaičiuotas apmokėjimas už kasmetines atostogas.

Dėl to 2008 m. teisme buvo apskaičiuotas ir išmokėtas 1 647,24 Lt didesnis darbo užmokestis.

Pažymėtina, kad šios darbo užmokesčio už kasmetines atostogas ir priedų už ištarnautus Lietuvos valstybei metus skaičiavimo klaidos ištaisytos 2009 vasario mėnesį, išskaitant neteisingai apskaičiuotas sumas iš teisėjų darbo užmokesčio.

¹⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-05-27 nutarimas Nr. 650.

²⁰ Molėtų rajono apylinkės teismo pirmininko 2008-01-02 įsakymas Nr. V-1.

2. Dėl valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo

Teisme 2008 m. gruodžio 31 d. buvo patvirtintos 7 valstybės tarnautojų pareigybės, dirbo 6 valstybės tarnautojai.

Teismas 2008 metais panaudojo 197,2 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui, iš jų: 34,6 tūkst. Lt priedams, 15,1 tūkst. Lt priemokoms, 22,2 tūkst. Lt vienkartinėms piniginiams išmokoms ir 61,1 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms.

2.1. Dėl valstybės tarnautojų pareiginės algos, priedų ir priemokų

Valstybės tarnybos įstatyme²¹ nurodyta, kad valstybės tarnautojo darbo užmokestį sudaro pareiginė alga, priedai ir priemokos. Teisme dirbančių valstybės tarnautojų pareigybių lygiai ir kategorijos atitinka Teisėjų tarybos²² nutarimu patvirtintus valstybės tarnautojų pareigybių lygius ir kategorijas. Vadovaujantis Valstybės tarnybos įstatymu²³ valstybės tarnautojams gali būti mokamos priemokos už darbą poilsio ir švenčių dienomis ir nakties metu, už darbą kenksmingomis, labai kenksmingomis ir pavojingomis darbo sąlygomis bei už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą ar papildomų užduočių, atliekamų viršijant nustatytą darbo trukmę, atlikimą. 2008 metais valstybės tarnautojams skirtų priemokų suma neviršijo 60 procentų pareiginės algos²⁴, o priemokų ir priedo už kvalifikacinę klasę suma neviršijo 70 procentų pareiginės algos²⁵.

2.2. Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo valstybės tarnautojams

Valstybės tarnybos įstatyme²⁶ numatyta, kad valstybės tarnautojai gali būti skatinami vienkartinė pinigine išmoka Vyriausybės nustatyta tvarka. Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu²⁷ patvirtino Vienkartinių piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo tvarkos aprašą (toliau – aprašas). 2008 metais teismo valstybės tarnautojams vienkartinės pinigines išmokos buvo skirtos, laikantis patvirtinto aprašo, t. y. vienkartinės pinigines išmokos neviršijo 100 procentų nustatytosios valstybės tarnautojo pareiginės algos, jos buvo paskirtos ne daugiau nei kartą per metus tuo pačiu pagrindu (aprašo 2 punkte numatytais atvejais).

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2008 m. gruodžio 15 d. posėdžio protokolu pritarė nuostatai, kad 2008 metais vienkartinės pinigines išmokos valstybės tarnautojams iš valstybės ir savivaldybių

²¹ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos 1999-07-08 įstatymas Nr. VIII-1316 (su vėlesniais pakeitimais), 23 str. 1 d.

²² Teisėjų tarybos 2008-06-30 nutarimas Nr. 13P-114-(7.1.2).

²³ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos 1999-07-08 įstatymas Nr. VIII-1316 (su vėlesniais pakeitimais), 26 str. 1 d. 1, 2 ir 3 p. p.

²⁴ Ten pat, 26 str. 3 d.

²⁵ Ten pat, 23 str. 2 d.

²⁶ Ten pat, 27 str. 2 d. 3 p.

²⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-19 nutarimas Nr. 1167.

institucijos ar įstaigos sutaupytų darbo užmokesčio lėšų nebūtų mokamos. Pažymėtina, kad teismo valstybės tarnautojams vienkartinės piniginės išmokos po 2008 m. gruodžio 15 d. nebuvo skirtos.

2.3. Dėl poilsio laiko suteikimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis

2008 metais teisme poilsio ir švenčių dienomis kartu su teisėjais budėjo ir teismo posėdžių sekretoriai, kuriems už budėjimus buvo suteikiamas papildomas poilsio laikas prie kasmetinių atostogų. Audito metu nustatyta, kad teismo posėdžių sekretorių poilsio ir švenčių dienomis vykdytų pareigų laikas (dienomis ir valandomis) 2008 metais nebuvo žymimas darbo laiko apskaitos žiniaraštyje.

Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 5 straipsnis nustato, kad darbo santykius ir socialines garantijas reglamentuojantys įstatymai bei kiti teisės aktai valstybės tarnautojams taikomi tiek, kiek jų statuso ir socialinių garantijų nereglamentuoja šis įstatymas. Apmokėjimo sąlygos už budėjimus yra reglamentuojamos Lietuvos Respublikos darbo kodekso 155 straipsnyje. Pagal šio straipsnio nuostatas darbuotojui gali būti suteikiamas poilsio laikas tokios pat trukmės kaip budėjimas įmonėje ar darbo laikui prilygintas budėjimo laikas (budint namuose). Budėjimas įmonėje prilyginamas darbo laikui, o budėjimas namuose – ne mažiau kaip pusei darbo laiko.

Dėl to, kad teismo posėdžių sekretorių poilsio ir švenčių dienomis vykdytų pareigų laikas (dienomis ir valandomis) 2008 metais nebuvo žymimas darbo laiko apskaitos žiniaraštyje, negalėjome įvertinti, ar teisingai šiems darbuotojams buvo apskaičiuotas papildomas poilsio laikas prie kasmetinių atostogų trukmė ir negalėjome įvertinti už šį laiką apskaičiuoto ir išmokėto 2,1 tūkst. Lt darbo užmokesčio teisėtumo.

3. Dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo

Teisme 2008 m. gruodžio 31 d. buvo patvirtintos 10 darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybės, dirbo 8 darbuotojai.

Teismas 2008 metais panaudojo 140,3 tūkst. Lt asignavimų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui, iš jų: 37,6 tūkst. Lt priemokoms, 16,2 tūkst. Lt vienkartinėms piniginėms išmokoms ir 43,5 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms.

3.1. Dėl tarnybinių koeficientų nustatymo, priedų ir priemokų skyrimo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis

Teismo darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, tarnybinių atlyginimų koeficientai nustatyti, laikantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu²⁸ patvirtintų tarnybinių atlyginimų koeficientų. Teisme 2008 metais darbuotojams buvo skirtos priemokos už papildomų darbų vykdymą. Šių priedų ir priemokų reglamentavimas numatytas minėto nutarimo 5.2 punkte. Pažymėtina, kad 2008 metais teismo darbuotojams skirta priemokų suma neviršijo darbuotojui nustatyto tarnybinio atlyginimo dydžio, priemokos darbuotojams paskirti ne ilgesniam laikotarpiui kaip iki kalendorinių metų pabaigos.

3.2. Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime²⁹ numatyta, kada galima mokėti vienkartinės pinigines išmokas darbuotojams skatinti. Pažymėtina, kad teisme vienkartinės pinigines išmokos po 2008 m. gruodžio 15 d. nebuvo skirtos.

Pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymą³⁰ teismo pirmininkas, kaip asignavimų valdytojas, yra atsakingas už jam paskirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą pagal tikslinę paskirtį, už buhalterinės apskaitos organizavimą ir finansinės atskaitomybės rengimą bei pateikimą pagal įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus, o pagal Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklės³¹ įstaigos vyriausiasis buhalteris atsako už visų tinkamai įformintų ir apskaitos dokumentais pagrįstų ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų įtraukimą į apskaitą, buhalterinių įrašų atitiktį ūkinių įvykių ar ūkinių operacijų turiniui, ūkinių operacijų teisėtumo, lėšų naudojimo teisės aktų nustatyta tvarka bei tinkamo apskaitos dokumentų įforminimo kontrolę ir išankstinę finansų kontrolę, biudžetinės įstaigos finansinės atskaitomybės sudarymą pagal sąskaitų duomenis.

²⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

²⁹ Ten pat, 5.4 p.

³⁰ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas 5 str. 1 d. 1 p. ir 7 str. 1 ir 3 p.

³¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005-05-25 įsakymu Nr. 1K-170 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklės, 20 p.

---

4. Rekomendacijos teismui

1. Imtis priemonių valdyti rizikas, susijusias su darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumu.
2. Sukurti darbo laiko apskaitos sistemą, kuri užtikrintų tikslią kiekvieno teisėjo dirbtų viršvalandžių, darbo laiko poilsio ir švenčių dienomis apskaitą.

3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja

Rita Švedienė

3-iojo audito departamento Vilniaus skyriaus vedėja

Aurelija Brukštutė

3-iojo audito departamento Vilniaus skyriaus
vyresnysis valstybinis auditorius

Kęstutis Tamulevičius